

УДК 72 “18” (477)

КЛАСИЦИЗМ В АРХІТЕКТУРІ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХІХ СТОЛІТТЯ

Студ. С.Ю. Грабовенко, гр. БДІ-2-17

Науковий керівник доц. Ф.М. Проданюк

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета роботи проаналізувати характерні риси впровадження стилю класицизм в архітектурі України наприкінці ХVІІІ – на початку ХІХ століття. Для досягнення мети наукової роботи автором поставлені такі завдання: проаналізувати характерні риси класицизму; дослідити особливості впровадження класицизму в сакральних спорудах України.

Об’єкт дослідження – архітектурний стиль класицизм.

Предмет дослідження характерні риси стилю класицизм в архітектурних спорудах Слобідської України в ХVІІІ – ХІХ ст.

Методи та засоби дослідження. В науковій роботі використано порівняльно-історичний, структурно-функціональний, системний, семіотичний методи.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів дослідження. Результати наукового дослідження можуть бути використані під час вивчення навчальної дисципліни «Українська та зарубіжна культура».

Результати дослідження. Розвиток містобудування сприяв поширенню на українських землях архітектурного стилю класицизм. Даний стиль зацікавив владу та архітекторів характерними для нього пануванням симетрії в об’ємі та окремих частин споруди. Головною турботою архітекторів став ордер, за допомогою якого виражався масштаб споруди, та співвідношення окремих її частин.

Серед причин поширення класицизму на території України наприкінці ХІХ ст. була його універсальність, яка давала можливість зодчим застосувати даний архітектурний стиль до будь-якої споруди. В значній мірі дана риса проявилася на території Слобожанщини в сакральній та світській архітектурі.

Для сакральної архітектури були притаманні такі риси: в будівлях почали сполучати колонадну систему з купольною пантеонною формою; християнські храми на території Слобожанщини тричастинної, п’ятичастинної та кубічної форм; в сакральній архітектурі утверджується нова форма – ротонди; значний вплив на поширення класицизму на території України мала російська традиція.

Значний вплив на поширення класицизму в сакральному будівництві на українських землях мав царський указ 1806 р., який регламентував церковне будівництво та затвердив 149 типових архітектурних проєктів для всієї імперії. В повітових містах Слобожанщини набули поширення такі типи православних храмів: п’яти купольний зі слабовиразним хрещатим планом, наближеним до квадрату; прямокутний однокупольний.

Одними з найстаріших будівель України збудованих у стилі класицизму була палата гетьмана Кирила Розумовського в Почепі та Батурині, а також палата графа Завадовського в Ляличах на Чернігівщині. Класицизм займав панівне становище на території України до середини ХІХ ст.

Висновки. Наприкінці ХVІІІ – в першій половині ХІХ ст. на території України значного поширення набув класицизм або «міський стиль». Його характерними рисами були зменшення сакрального будівництва та надання переваги палацам і громадським будівлям.

Ключові слова: Україна, класицизм, архітектура, «міський стиль».

ЛІТЕРАТУРА

1. Єрошкіна О. О. Епоха класицизму: навч. посібник / О. О. Єрошкіна; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2011. – 187 с.